

Genomlysning 2024

Bygg- och miljönämnden

Dokumentinfo: Del av ekonomisk handlingsplan
Projektamn: Genomlysning
Projektnummer: -
Diarienummer: 2024.063 BMN

Beställare: Kommunstyrelsen
Projektledare: Stabschef
Datum: 2024-08-27

1 Inledning

Kommunstyrelsen beslutade den 11 december 2023 att anta en kommunkoncernövergripande ekonomisk handlingsplan. En av delarna i denna handlingsplan är att genomföra årliga genomlysningar av kommunens förvaltningar och dess verksamheter.

Alingsås kommuns resursfördelningsmodell har som bas att kommunbidragen räknas upp med 50 procent av prisindex för kommunal verksamhet. Detta innebär en årlig effektivisering om motsvarande 50 procent av prisindexet. Målsättningen framöver är att så långt som möjligt kompensera verksamheterna fullt ut med hela prisindexet. Då prisindex inte alltid matchar verksamheternas faktiska kostnadsökningar och inte alla verksamheter kompenseras för volym- och befolkningsökningar så finns det anledning för verksamheterna att själva hitta effektiviseringsmöjligheter. För att kunna hantera detta på ett ändamålsenligt sätt krävs ett ständigt förändringsarbete för att bli lite mer effektiva för varje år som går.

Syftet med genomlysningarna är att kommunen som helhet ska arbeta med effektiviseringsåtgärder för att frigöra medel till kärnverksamheten. Arbetet innefattar också att utreda möjligheter till effektivisering genom exempelvis digitalisering och automatisering. Förvaltningarna ser i detta arbete över sina gränsdragningar gentemot varandra för att säkerställa att inget dubbelarbete genomförs och att kommunen är organiserade på det mest funktionella sättet. Om så inte bedöms vara fallet ska förslag på ny tjänstemannaorganisation läggas fram. Det ska även genomföras ett arbete för att samordna resurser och roller på ett mer effektivt sätt i både kommunkoncernen som helhet men även inom kommunen och mellan de olika förvaltningarna. Fördelar kan också fås genom att samverka med andra kommuner.

2 Genomlysningsarbetet på samhällsbyggnadsförvaltningen

2.1 Workshop

Arbetet med genomlysning av samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter har genomförts under våren 2024. En arbetsgrupp bestående av olika funktioner från flera olika enheter har tillsammans arbetat med att identifiera aktuella områden där effektiviseringar skulle kunna vara möjliga. Arbete i workshopform har även genomförts i ledningsgruppen, där avdelningschefer och förvaltningschef fick i uppdrag att identifiera fokusområden utifrån följande indelning:

- Kärnuppdrag drift
- Digitalisering och automatisering
- Administration och stödfunktioner
- Projektverksamhet

Ett stort antal punkter att titta vidare på togs fram:

- E-arkiv
- Digital post
- Integrerade e-tjänster i handläggningssystem
- Införande av lokal e-samordningsgrupp
- Avtalsinventering
- Processkartläggning
- Förvaltningens fordon
- Utbildningsinsatser och intern kompetensutveckling

Dessa fokusområden kommer att beskrivas närmare var för sig nedan.

2.2 Identifierade möjligheter

2.2.1 Digitalisering och automatisering

E-arkiv

En möjlighet att effektivisera det administrativa arbetet inom flera av förvaltningens handlägningsverksamheter, är införande av ett digitalt e-arkiv (så kallat mellanarkiv). Verksamhetssystemen för bygg- och miljöhandläggning har inbyggda funktioner för direktarkivering, men dessa kan i dagsläget inte användas på grund av att ett e-arkiv inte införts.

Bygglovsverksamheten har mycket arbete med att lämna ut handlingar. Med ett e-arkiv kan vissa handlingar göras tillgängliga för fastighetsägare och andra intressenter. Hur detta ska göras behöver utredas i samband införande av e-arkiv. Detta skulle kunna frigöra arbetstid som kan läggas på andra delar i verksamheten.

Ett helt digitalt flöde i handläggning och arkivering är också en viktig del för en mer effektiv samhällsbyggnadsprocess och för att kunna uppfylla krav på information mellan myndigheter.

Möjlighet	Beskrivning	Genomförbarhet	Kategori	Besparings- möjlighet
Införande av ett e-arkiv	Införande av ett elektroniskt mellanarkiv, för att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen, spara tid, minska behov av arkivyta m.m.	Avtalen för verksamhetssystemen inom bygg- och miljöhandläggning går ut inom två år. Under förutsättning att den upphandlade leverantören av e-arkivlösning uppfyller arkivmässiga krav kan möjligheten genomföras på kort sikt. Öppet arkiv för fastighetsägare kräver mer utredning.	Verksamhetsförändring/ digitalisering	Direktarkiveringsfunktion finns redan idag i systemen men kan i dagsläget inte nyttjas. Vid införande skulle tidsbesparing kunna ske.

Digital post

Verksamhetssystemen för miljö- och bygglovshandläggningen har inbyggda funktioner för att skicka digital post vilka kommunicerar direkt mot Förmedlingsadressregistret (FaR).

Efter införande av digital post kan digitala handlingar och beslut expedieras automatiskt med hjälp av systemens robotar. Enligt nationell statistik har 51% av befolkningen i Sverige över 16 år digital brevlåda.

Möjlighet	Beskrivning	Genomförbarhet	Kategori	Besparings-möjlighet
Övergång till digital post	Förvaltningspost, såsom beslutsbrev, begäran om kompletteringar m.m., går till mottagarens digitala brevlåda.	Kort sikt	Verksamhetsförändring	Under förutsättning att flertalet av våra sökande har en digital brevlåda blir besparingen 30 tkr per år i portokostnader, samt papperskostnader, kuvert och övrigt material.

Integrerade e-tjänster i handläggningssystem

Inom exempelvis handläggningsområdena miljö- och hälsoskydd sker ansökningar till stor del genom e-tjänster på hemsidan, vilka hade kunnat fungera på ett mer effektivt sätt och med mindre manuellt arbete, om de integreras med respektive verksamhetssystem. Nyttan för de sökande skulle också öka när man exempelvis kan hämta uppgifter om verksamheten från tidigare ärenden och bara justera uppgifterna dessa vid behov.

För bygglov finns integrerade och välfungerande e-tjänster sedan flera år. Bygglovsverksamheten har även en robot som skickar, påminner och avlastar administrativt arbete. En liknande funktion finns för miljö- och hälsoskyddsverksamheten, men nyttan för verksamheten bedöms komma först då processerna har blivit mer digitala.

Upphandling av verksamhetssystem för nämndens verksamhetsområde har nyligen inletts då de nuvarande avtalen löper ut inom kort. I upphandlingen kommer krav på integrerade e-tjänster att ställas.

Möjlighet	Beskrivning	Genomförbarhet	Kategori	Besparings-möjlighet
Integrerade e-tjänster	Ansökningar m.m. inkommer direkt in i verksamhetssystemen	Inom en 3-års	Verksamhetsförändring	I dagsläget har miljö- och hälsoskyddsverksamheterna två registratorer som lägger

	istället för att behöva överföras manuellt av en registrator.	period beroende på utfall av upphandling		sin huvudsakliga tid på att registrera ärenden och expediera beslut. Deras arbetstid skulle kunna styras om till att jobba med andra uppgifter.
--	---	--	--	---

Införande av lokal e-samordningsgrupp

Att samla förvaltningens systemförvaltare och andra nyckelpersoner i en lokal e-samordningsgrupp skulle skapa ett naturligt forum för tekniska behov och lösningar att avhandlas i vilket i sin tur bör ge följd effekter avseende förvaltningens automatisering av processer och identifiering av automationsmöjligheter, vilket i sin tur leder till tidsbesparingar. Denna gruppering skulle förslagsvis även kunna arbeta med en fördjupad kartläggning av de system som finns på förvaltningen, undersöka om dessa nyttjas till fullo och om fler funktioner eller verksamheter skulle kunna använda sig av samma system. Att maximera användningen av befintliga verksamhetssystem bör på sikt leda till framförallt minskade licenskostnader.

Denna grupp skulle även kunna ha ett nära samarbete med IT centralt gällande exempelvis övergripande IT-frågor. Även informationsspridning från kommunens centrala e-samordningsgrupp kan den lokala e-samordningsgruppen utveckla, så att lösningar som införs centralt används på det smartaste sättet lokalt.

Möjlighet	Beskrivning	Genomförbarhet	Kategori	Besparingsmöjlighet
Införa lokal e-samordningsgrupp	Identifiera automatiseringsmöjligheter, IT-arkitektur och kartlägga system.	Kort sikt	Verksamhetsförändring/samordning	Minskad risk för dubbla licenskostnader samt tidsbesparingar

2.2.2 Avtalsinventering

Förvaltningen ser att det finns behov av att på ett systematiskt sätt inventera verksamheternas olika avtal för att kontrollera att de avtal som löper är aktuella, att de inte överlappar varandra och om avtalen behöver ses över innehållsmässigt. Utifrån de organisationsförändringar som skett inom förvaltningen under de senaste åren bedöms det finnas behov av att göra en översyn för att uppnå så många stordriftsfördelar och samordningsvinster som möjligt. Detta utredningsarbete bör kunna ske genom samarbete mellan stödfunktionerna på ekonomi- och utvecklingsenheten, och respektive kärnverksamhet.

Möjlighet	Beskrivning	Genomförbarhet	Kategori	Besparingsmöjlighet
Systematisk avtalsinventering	Kontrollera att de avtal som löper är aktuella, att de inte överlappar	Kort sikt	Verksamhetsförändring	Minskad risk för exempelvis dubbla licenskostnader

	varandra och om avtalen behöver ses över innehållsmässigt . Om avtal saknas eller har löpt ut kommer även detta kunna identifieras och åtgärdas.			. Behöver utredas vidare.
--	--	--	--	---------------------------

2.2.3 Processkartläggning

Genom att systematiskt kartlägga förvaltningens processer, alltifrån administrativa uppgifter såsom registrering, kontering och arkivering, till mer handfasta praktiska sysslor såsom provtagningar, mätningar m.m. samt myndighetsprocesser, ökar chanserna att kunna identifiera sådana återkommande manuella arbetsuppgifter som skulle kunna automatiseras. Detta skulle kunna spara tid och resurser som kan läggas på mer kvalificerat arbete, och även i detta sammanhang är samhällsbyggnadsprocessens ramverk en viktig del.

Genom processkartläggning där stödfunktionerna tillsammans med verksamheterna kopplas ihop på ett mer systematiskt sätt, kan förutsättningar för innovativa lösningar skapas.

Möjlighet	Beskrivning	Genomförbarhet	Kategori	Besparings-möjlighet
Systematisk processkartläggning	Kartlägga förvaltningens processer, alltifrån administrativa uppgifter till praktiska sysslor ökar chanserna att kunna identifiera återkommande manuella	Lång sikt	Verksamhetsförändring	Behöver utredas vidare

	uppgifter som skulle kunna automatiseras.			
--	---	--	--	--

2.2.4 Förvaltningens fordon

Alingsås kommuns fordonshantering finns samlad under tekniska nämndens ansvarsområde, och innehåller både fordon i bilpooler (Sveagatan, Rådhuset och Sidenvägen) och verksamhetsspecifika leasingbilar. Båda dessa upplägg har för- och nackdelar utifrån kostnad i förhållande till användningsgrad. Bilpool är ett kostnadseffektivt alternativ för de verksamheter som endast använder bil ibland, eftersom de bara behöver bekosta de resor som görs. Samtidigt behöver bilpoolen i sin helhet ha en hög bokningsfrekvens för att gå runt.

Förvaltningen ser att de tre olika bilpoolerna har en varierad bokningsgrad och bilarna på Sveagatan bokas i snitt hälften så mycket som bilarna i de två andra poolerna, och föreslår därför att en översyn av bilpoolerna genomförs, i syfte att optimera dessa på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt.

Översynen bör även inkludera vilka alternativ som finns (såsom andra fordonstyper), möjligheten att ha verksamhetsspecifika fordon, antal fordon i respektive bilpool samt antal bilpooler, hur flytten till Kabomhuset kommer påverka fordonsanvändningen, hur fordonen används i förhållande till kommunens resepolicy, m.m.

Möjlighet	Beskrivning	Genomförbarhet	Kategori	Besparingsmöjlighet
Översyn bilpooler och verksamhetsfordon	Utreda varför användningsgraden i de olika bilpoolerna skiljer sig åt, och försöka optimera fordonsanvändningen så långt det är möjligt i förhållande till exempelvis kommunens resepolicy.	Kort sikt	Verksamhetsförändring	Besparing beroende på om antalet bilar kan minskas. En poolbil (bensindrivna) kostar cirka 50 000-100 000 kr/år.

2.2.5 Utbildningsinsatser och intern kompetensutveckling

Kompetensutveckling är en viktig del av förvaltningens arbete för att kunna möta framtidens utmaningar och samtidigt ha en hög kvalitet på det arbete som genomförs.

Genom ett mer systematiskt arbete kring spridning av kunskaper inom organisationen förväntas kunskaperna hos medarbetarna öka samtidigt som kostnaderna för kurser kan hållas på samma nivå. Syftet är att få ökad spridning av kunskap och därmed ökad kvalitet i verksamheten. Under 2024 har intern utbildning skett inom området för VA-sekretess.

Möjlighet	Beskrivning	Genomförbarhet	Kategori	Besparings- möjlighet
Intern kompetensutveckling	Ett mer systematiskt arbete kring spridning av kunskaper inom organisationen förväntas öka kunskaperna hos medarbetarna.	Kort sikt	Verksamhetsförändring	Högre kvalitet på utfört arbete. Ökad attraktivitet som arbetsgivare.